2024/2842

14.11.2024 г.

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2024/2842 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 23 октомври 2024 година

за разширяване на приложното поле на Директива (ЕС) 2024/2841 по отношение на граждани на трети държави, законно пребиваващи в държава членка

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 79, параграф 2, буква б) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ([1]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) За да се укрепи упражняването на правата на свободно движение на хората с увреждания и да се разширят възможностите на хората с увреждания да пътуват до или да посещават друга държава членка за краткосрочен престой, Директива (ЕС) 2024/2841 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) установява рамката с общи правила и условия, включително общ стандартизиран и достъпен формат, за европейска карта за хора с увреждания като доказателство за признат статут на лице с увреждане или на право на ползване на специфични услуги поради увреждане, за достъп, при равни условия, до всякакви специални условия или преференциално третиране, предлагани от публични органи или частни оператори във връзка с различни услуги, дейности или съоръжения, включително когато не са предоставят срещу възнаграждение, и за европейска карта за паркиране за хора с увреждания, като доказателство за признатото им право на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания в държава членка, различна от тази, в която пребивават.

(2) Член 79 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) предвижда, че дейността на Съюза има за цел да гарантира, наред с другото, справедливо третиране на гражданите на трети държави, пребиваващи законно в държавите членки. Въз основа на това следва да се определи набор от правила, определящи правата, за които се предоставя равно третиране на бенефициерите по Директива (ЕС) 2024/2841 и на такива граждани на трети държави.

(3) В съответствие с член 67, параграф 2 от ДФЕС апатридите се считат за граждани на трети държави за целите на настоящата директива.

(4) За да се укрепи зачитането на равното третиране, приобщаването и недискриминацията, включително по отношение на съответните задължения съгласно международното право, по отношение на хората с увреждания, които са граждани на трети държави, пребиваващи законно в държава членка и които не са бенефициери по Директива (ЕС) 2024/2841, и за да се гарантира признаването на статута им на лица с увреждания или правото им на ползване на специфични услуги поради увеждане в целия Съюз, като по този начин се гарантира и ефективното и пълно участие и приобщаване в обществото на такива лица на равни начала с гражданите на Съюза, е необходимо да се прилагат правилата, правата и задълженията, установени в Директива (ЕС) 2024/2841 за хора с увреждания, които са граждани на трети държави, законно пребиваващи в държава членка и чийто статут на лица с увреждания или право на ползване на специфични услуги поради увреждане са признати от тази държава членка, както и, когато е приложимо, на придружаващите или подпомагащите ги лица, включително техните лични асистенти, или животни придружители. Например граждани на трети държави, които се ползват с временна закрила съгласно Директива 2001/55/ЕО на Съвета ([4]) или се ползват с международна закрила съгласно Регламент (ЕС) 2024/1347 на

([1]) ОВ C, C/2024/1981, 18.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj.

([2]) Позиция на Европейския парламент от 24 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 14 октомври 2024 г.

([3]) Директива (ЕС) 2024/2841 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. за установяване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания (ОВ L, 2024/2841, 14.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj).

([4]) Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

Европейския парламент и на Съвета ([5]), следва да бъдат обхванати от настоящата директива, при условие че пребивават законно в държава членка и че статутът им на лице с увреждания или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане са признати в тази държава членка.

(5) По силата на настоящата директива всички разпоредби на Директива (ЕС) 2024/2841 следва да се прилагат *mutatis mutandis* за граждани на трети държави, попадащи в обхвата на настоящата директива.

(6) По-специално, въпреки че настоящата директива не следва да засяга приложимите правила на Съюза, уреждащи мобилността в рамките на Съюза на граждани на трети държави, законно пребиваващи в държава членка, като гарантира взаимното признаване на техния статут на лица с увреждания или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане, във всички държави членки, с настоящата директива би могло да се улесни упражняването на правото на тези лица да се движат или да пътуват в рамките на Съюза, при условие че те вече имат такова право на мобилност. Когато граждани на трети държави, притежаващи европейска карта за хора с увреждания или европейска карта за паркиране за хора с увреждания, се движат или пътуват законно в рамките на Съюза, те ще се ползват от правата на взаимно признаване съгласно настоящата директива.

(7) Следователно държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че правилата, установени в Директива (ЕС) 2024/2841, уреждаща европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания като доказателство, съответно за признат статут на лице с увреждания или на право на ползване на специфични услуги поради увреждане, и на признатото им право на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, предоставящи достъп, на равни начала, до всякакви специални условия или преференциално третиране във връзка с услуги, дейности или съоръжения, включително когато не са предоставени срещу възнаграждение, и на условия и съоръжения за паркиране, предлагани на или запазени за хора с увреждания, както и, когато е приложимо, придружаващите или подпомагащите ги лица, включително лични асистенти, независимо от гражданството им, или животни придружители, се прилагат еднакво за граждани на трети държави, законно пребиваващи в държава членка. Предоставянето на права на такива граждани на трети държави за достъп до специални условия или преференциално третиране или условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, по същия начин като предвидените за бенефициерите на Директива (ЕС) 2024/2841 не засяга правилата относно приемането на граждани на трети държави на територията на държавите членки.

(8) Държавите членки се насърчават да предоставят информация в съответствие с Директива (ЕС) 2024/2841 на гражданите на трети държави с увреждания, обхванати от настоящата директива, на език, който те разбират или който основателно се очаква да разбират.

(9) Гражданите на трети държави с увреждания са изложени на повишен риск да бъдат подложени на множество форми на дискриминация. Освен това в Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН) се посочва, че жените и момичетата с увреждания са подложени на множество форми на дискриминация, и се предвижда държавите — страни по конвенцията, да предприемат мерки, за да се гарантира, че те могат да упражняват пълноценно и равноправно всички човешки права и основни свободи. В КПХУ на ООН се признават също трудностите, пред които са изправени хората с увреждания, подложени на множество или утежнени форми на дискриминация въз основа на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи, национален, етнически, общностен или социален произход, имотно състояние, място на раждане, възрастов или друг статус.

(10) Задълженията на Комисията съгласно член 20 от Директива (ЕС) 2024/2841 следва да обхващат и гражданите на трети държави, попадащи в обхвата на настоящата директива. Докладът на Комисията, посочен в настоящия член, следва да включва анализ на конкретни ситуации на неравностойно положение, произтичащи от комбинирана дискриминация, която се разбира като дискриминация, основана на комбинация от увреждане, и всякакви други основания, защитени съгласно директиви 79/7/ЕИО ([6]), 2000/43/ЕО ([7]), 2000/78/ЕО ([8]) или 2004/113/ЕО ([9]), със специален акцент върху жените и момичетата с увреждания.

([5]) Регламент (ЕС) 2024/1347 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно стандартите за условията, на които трябва да отговарят гражданите на трети държави или лицата без гражданство, за да може да им бъде предоставена международна закрила, за единен статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, и за съдържанието на предоставената закрила, за изменение на Директива 2003/109/ЕО на Съвета и за отмяна на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1347, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([6]) Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 г. относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване (ОВ L 6, 10.1.1979 г., стр. 24).

([7]) Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход (ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22).

([8]) Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16).

([9]) Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги (ОВ L 373, 21.12.2004 г., стр. 37).

(11) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз (ДЕС) и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

(12) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

(13) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се разшири обхватът на правилата, правата и задълженията, установени с Директива (ЕС) 2024/2841, за да обхване лица с увреждания, които са граждани на трети държави, законно пребиваващи в държава членка и които не са бенефициери по Директива (ЕС) 2024/2841, както и придружаващите или подпомагащите ги лица, включително личните асистенти, или животни придружители, като по този начин се улесняват възможностите им да се движат или да пътуват до други държави членки, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците от действието за установяване на рамка с общи правила и условия, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки, в съответствие с принципа на субсидиарност, предвиден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Правилата, правата и задълженията, установени в Директива (ЕС) 2024/2841, се прилагат за граждани на трети държави, законно пребиваващи в държава членка, които не са бенефициери на посочената директива и чийто статут на лица с увреждания или право на ползване на специфични услуги поради увреждане, или права на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, са признати от държавата членка на пребиваването им, както и на придружаващите или подпомагащите ги лица, включително личните им асистенти, или животни придружители, както е определено, съответно в член 3, точки 4 и 8 от посочената директива.

Член 2

За целите на настоящата директива „гражданин на трета държава“ означава всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20, параграф 1 от ДФЕС.

Член 3

Настоящата директива не засяга приложимите правила на Съюза, уреждащи мобилността в рамките на Съюза на граждани на трети държави, които пребивават законно на територията на държава членка.

Член 4

Държавите членки могат да предприемат мерки за удовлетворяване на специфичните езикови потребности на гражданите на трети държави, включително чрез улесняване във връзка с разбирането на езика, когато е целесъобразно.

Член 5

Гражданите на трети държави, които попадат в обхвата на настоящата директива, са обхванати от член 20 от Директива (ЕС) 2024/2841.

Член 6

1. До 5 юни 2027 г. държавите членки приемат и публикуват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби от 5 юни 2028 г.

2. Когато държавите членки приемат разпоредбите, посочени в параграф 1, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

Член 7

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 8

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на 23 октомври 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.